

Paraules necessàries

Nando López

Hi ha paraules que estan plenes d'esperança, rere les quals es tanca la possibilitat d'un futur de pau i igualtat, com a realitats tangibles o béns universals.

Tot i que sembla difícil, no podem conformar-nos amb menys, ni refugiar-nos en la dificultat que comporta aconseguir una pau que, si mirem al nostre al voltant, de vegades sembla una utopia. Perquè resulta difícil parlar de pau quan les nostres mars s'omplen de morts a la recerca d'un present impossible. Quan les ombres de la violència masclista, homòfoba o racista continuen manifestant-se a les nostres vides. Quan la desigualtat econòmica i social continua sent una de les realitats que defineixen el món en què vivim i crea fractures injustes i doloroses entre això que anomenem, amb arrogància insofrible, primer món i tots els altres.

Per això necessitem aferrar-nos a paraules tan poderoses com ara educació, aula o escola. Paraules que designen eines imprescindibles no sols per intentar construir aquesta pau necessària, sinó també per conscienciar-nos de tot el que necessitem aconseguir si volem fer-la possible. Perquè de tot el que descobrim en aquestes hores que passem a classe, la convivència és potser el nostre aprenentatge més important. Aprenem, o almenys intentem aprendre, com ser al costat dels altres, com escoltar-nos, com reconèixer-nos, com incloure'ns, com sumar les nostres diferències i entendre que aquest mestissatge continu, aquest intercanvi de realitats pròpies i alienes, és el que més ens engrandeix. L'única cosa que ens permet constituir-nos com una societat solidària i compromesa, una societat crítica i exigent que no té prou pronunciant la paraula pau com un desig, sinó que treballa de manera ferma per aconseguir-la dia a dia. Continuem treballant-hi fins i tot quan sentim que tot el que passa fora d'aquestes aules no ens ajuda, perquè sovint sembla que deixen només a l'escola la responsabilitat de canviar el món i obliden que aquesta escola és part essencial i visible d'aquest món.

No obstant això, no ens rendim. No ens rendim mai. No ens desanimem amb els titulars. No ens descoratgem davant la desídia ni la insolidaritat aliena. Busquem models inspiradors. Mirem cap a la història i, també, per descomptat, cap a la literatura. Siguem quixots que no temen enfrontar-se a gegants amb forma de molins ni s'espanten davant molins amb forma de gegants. Siguem Alícies que qüestionen el que veuen i no es conformen amb respostes simplistes ni abaixen el cap davant reines de cors obstinades. Siguem veus crítiques amb allò que és necessari canviar i mans actives amb tot el que puguem fer en el nostre entorn.

La pau no és un bé abstracte i remot: és una manera de viure, una creença ferma en la importància de tot el que fem. La nostra manera d'adreçar-nos als altres i de comportar-nos amb els qui ens envolten, la nostra manera de ser envers cada persona que es creua en el nostre camí: triar les paraules adequades per no ferir; preferir els gestos apropiats per aproximar-nos; posicionar-nos sempre contra la violència. I això comporta no callar, no baixar la mirada, no ser còmplice quan tinguem el dolor al costat, quan assetgen algú fora o dins de l'aula per qualsevol motiu. Tant fa: aquestes raons sempre són injustes. Sempre estúpides. Sempre cruels. Si permetem aquest dolor, esdevindrem també botxins; tan culpables com qui exerceix aquest assetjament, aquesta violència continuada que perfora la vida de qui la pateix fins a amenaçar l'autoestima, l'amor propi i l'equilibri d'aquesta persona.

Treballar per la pau és també impedir aquesta ferida. Negar-nos a ser còmplices dels qui humilien, dels qui es burlen, dels qui marginen. Treballar per la pau és aixecar sempre la veu a favor del respecte, de la diversitat i de la convivència. I aquesta tasca, quotidiana i necessària, ens incumbeix a totes i a tots de la mateixa manera, no importa que siguem adults o adolescents, joves o infants. Què més: la pau, com tot el que importa, no entén d'edats, ni de temps, ni de geografies. La pau és una necessitat universal, perquè ens afecta a totes i a tots, i, alhora, és una tasca profundament singular, perquè només, quan assumim plenament que ens concerneix –en les nostres accions i paraules– a totes i tots, serà possible.

De monstres? Només en contes!

jolibre